

Rhodeus sericeus amarus

BLOCH, 1782

Date generale ale speciei *Rhodeus sericeus amarus* BLOCH, 1782

Nr. crt.	Informație/Atribut	Descriere
1	Cod Specie - EUNIS	582
2	Denumirea științifică	<i>Rhodeus sericeus amarus</i> BLOCH, 1782
3	Denumirea populară	boartă, belghiță, beltiță, beschie, burtă verde, halan, latiță, pește de arin, țigancă, rânchiță, sfei, verdeață, chișoagă, behlița, plutică
4	Statutul de conservare în EU	LC - Cu probabilitate mică de dispariție
5	Descrierea speciei	<p>Specie de talie mică (4-7 cm, rar 11 cm), corp înalt și comprimat lateral. Capul este comprimat lateral, iar ochii mari sunt dispuși în jumătatea anterioară a capului. Exoscheletul este constituit din solzi cicloizi mari. Pedunculul caudal este scurt și comprimat lateral. Înotătoarea anală cu marginea ușor concavă se inseră sub mijlocul înotătoarei dorsale. Linia laterală este prezentă numai în jumătatea anterioară a corpului. Partea dorsală a corpului este de culoare cenușie-gălbuie sau cu nuanțe verzui, iar flancurile sunt albe. Înotătoarele dorsală și anală sunt cenușii, iar celelalte înotătoare sunt roșcate. Jumătatea posterioară a corpului prezintă o bandă verzuie dispusă longitudinal. În perioada de reproducere, masculul „îmbracă haina nupțială”, aspect care este vizibil, deoarece operculul, respectiv jumătatea anterioară a corpului ce este dispusă deasupra planului lateral prezintă un colorit violet sau albăstrui, iar jumătatea anterioară a părții ventrale capătă nuanțe de portocaliu sau roz. Tot în perioada de reproducere, banda care este expusă pe jumătatea posterioară a corpului devine verde ca smaraldul, iar înotătoarea anală capătă nuanțe de roșu.</p> <p>Epoca de reproducere are loc în lunile aprilie-august, perioadă în care dimorfismul sexual este pronunțat. La masculi, dimorfismul sexual persistă tot timpul, deoarece sunt mai mari, au corpul mai înalt și colorat mai intens (aspect metalic). Tot la masculi, în perioada de reproducere, este vizibilă la nivelul buzei superioare, respectiv deasupra ochilor, o masă de butoni albi. Femelele, care sunt de două ori mai numeroase decât masculii, se diferențiază de aceștia prin faptul că papila genitală este alungită sub forma unui ovopozitor (5-8 mm) care se alungește în perioada de reproducere și capătă o culoare portocalie.</p> <p>Reproducerea este dependentă de prezența scoicilor de baltă (genul Anodonta) sau de râu (genul Unio), deoarece ponta este depusă prin intermediul ovopozitorului în cavitatea branhială a scoicilor unde are loc și fecundarea, respectiv dezvoltarea alevinilor. Maturitatea sexuală se instalează la vârsta de un an.</p> <p>Hrana este reprezentată de fitoplancton, resturi de plante acvatică, respectiv detritus vegetal.</p>
6	Perioade critice	<p>✓ aprilie – august deoarece este perioada de reproducere;</p> <p>✓ mai – septembrie deoarece este perioada de predezvoltare;</p> <p>✓ octombrie – noiembrie (depinde de zona geografică) deoarece este perioada de migrare în „gropile de iernare”.</p>
7	Cerințe de habitat	Preferă apele stătătoare sau lin curgătoare, dar este întâlnită frecvent și în plin curent, ajungând chiar până în zona păstrăvului (zona montană).

Arealul speciei este cuprins între estul Franței și Ural, respectiv Caucaz, ajungând la sud până în nordul Asiei Mici. Specia *Rhodeus sericeus* este considerată specie nativă în Estonia, Lituania, Rusia și Turcia. Ultima evaluare a speciei *Rhodeus sericeus* a fost în anul 1996; subspecia *Rhodeus sericeus amarus* apărută/întâlnită în Europa Centrală și de Est a fost ridicată la nivel de specie (Mrakovčić et al. 1995, Kottelat 1997).

8 Arealul speciei

Arealul specie (<http://www.ittiofauna.org/>)

9 Distribuția în România

Boarța este întâlnită frecvent în majoritatea ecosistemelor acvatice dulcicole. După BĂNĂRESCU (1964), boarța este întâlnită în următoarele ecosisteme acvatice reofile: Dunăre, Tisa, Iza, Sighet, Tur, Someșul Mare, Someșul Mic, Crasna, Beretău, Crișul Repede, Crișul Negru, Crișul Alb, Risculița, Canalul colector al Crișurilor, Toplița, Târnava Mare, Arieș, Strei, Bega, Timiș, Șurgan, Pogănici, Caraș, Near, Cerna, Jiu, Olt, Argeș, Dâmbovița, Sabra, Ialomița etc.

10 Populația națională

Regiuni biogeografice				
Alpină	Continentală	Panonică	Stepică	Pontică
	100.000 - 1.000.000 I	100.000 - 1.000.000 I	100.000 - 1.000.000 I	100.000 - 1.000.000 I

sursa: <http://bd.eionet.europa.eu/article17/reports2012/species/report/?period=3&group=Fish&country=RO&region=>

11 Calitatea datelor privind populația națională   Slabă și insuficientă

12 Fotografii

Foto: Ioan BĂNĂȚEAN-DUNEA

13	Regim de protecție	Nominalizată în	Directiva Habitate	OUG 57/2007 aprobat prin Lege nr. 49/2011
			Anexa II	Anexa 3

14 Informații specifice speciei   Subspecia *Rhodeus sericeus amarus* apărută/întâlnită în Europa Centrală și de Est a fost ridicată la nivel de specie (Mrakovčić et al. 1995, Kottelat 1997). Specia *Rhodeus sericeus amarus* BLOCH, 1782 a fost întâlnită în ecosistemul acvatic reofil Nera.